

נתינה

מערך שעור - הכנה למשלוח מנות או כל פעילות קהילתית שיש בה מן העזרה לזולת.

מטרת המערך היא לעבות את מעשה הנתינה בפעילויות ושיח עם הילדים לגבי משמעות הנתינה, הן לנותן והן למי שנותנים לו. ילדים צעירים מתקשים לוותר על משהו שהם הכינו ולהעבירו לאדם אחר. יש לסייע להם בתהליך זה.

ילדים בגיל הצעיר אינם מבינים עדיין את משמעות האחריות של החברה לכל חבריה, אולם הם ניחנו בחוש אמפטי מיום לידתם ולכן הם מסוגלים לחוש אמפטיה אל האחר בין אם הוא אדם, חיה או בובה. עבודה חינוכית נכונה תרחיב את החוש האמפטי ותעמיק אותו, כך שהילד יוכל להשתמש בו בצורה מודעת ומכוונת. ילדים מכוונים ברצונם להשתייך. הם כמובן לא קולטים את גודל הקבוצה התרבותית והאנושית שאליה הם שייכים, אולם רוצים בוודאות להשתייך לקבוצה שאותה הם מכירים. בתהליך חינוכי נכון, ילדים ישתפו פעולה עם עזרה לאחר, סיוע למבוגר, הפגנת רגש חם ואכפתי ללא חיפוש אחר תמורה. במובן זה קל להניע ילדים לנתינה.

מה הילד צריך לדעת

למי נותנים.

חשוב שהילד יבין למי מיועדת הנתינה. האם היא מיועדת למשפחה אחרת, לחבר רחוק, לאדם קשיש ועוד. כדאי להראות לילדים דמויות שונות של אנשים שעשויים מאוד להנות מנתינה.

מה נותנים/מכינים

חשוב לשתף את הילד בתהליך ההחלטה לגבי המתת/ התרומה ככל שניתן. חשוב שהוא יבחר במידת האפשר מה ינתן ומה תהיה צורתו. לכן בגילאים הצעירים מאוד, אין משמעות לשתף ילדים במתן תרומה כספית. קשה להם מאוד להבין את משמעות הכסף כשווה ערך לחליפיו החומריים.

מי מכין

חשוב שהילד יהיה פעיל בתהליך ההכנה. בחרו לתת משהו שהילד יכול להיות שותף לו.

מדוע חשוב לתת לאחר

חשוב לתווך עבור הילדים את המשמעות והמטרה בנתינה כערך. ילדים צריכים להבין למה אנחנו עוזרים גם למישהו שאנחנו לא מכירים. כדאי לדבר על רגשות חיוביים גם לגבי אנשים/ילדים אחרים שאותם אנחנו לא מכירים. צריך להצטייד מראש בדוגמאות רבות שניציג בפני הילדים. למשל: חתול בודד "מתגורר" בשכונה. כדאי לשער האם הוא רעב, אולי הוא זקוק לאוכל. גם אם הוא לא החתול שלי, באמצעות נתינת אוכל אני יכולה לעזור לו.

הרגשות הנלווים לנתינה

חשוב שהילדים יקשרו בין תהליך הנתינה לאחר לבין תחושות ורגשות של הנאה, סיפוק ואהבה.

פעילויות שניתן לעשות עם ילדים בתהליך של הקנייה ותרגול ערך הנתינה

- א. כל ילד בוחר בגן חפץ שהוא מאוד אוהב לשחק איתו ונותן אותו לחבר אחר למשחק, בצרף המילה "בבקשה" או "אני נותן לך בשמחה".
- ב. פעוטות שיש להם אוצר שפתי מספק, יכולים להעביר מסר אל מקבל הנתינה. אפשר להקליט אותם ולהשמיע להם.
- ג. נתרגל עם פעוטות מתן יד לחבר במעברים ממקום למקום, או נעודד ילדים לגשת לאחרים שהם נופלים או מקבלים מכה, לחבק ולנחם ילד אחר שבוכה ולהציע דבר מה שיעזור לילד להרגע.
- ד. ילדים צעירים מאוד נהנים מנתינת דבר מאכל מצלחתם לאחרים וקבלה מאחרים. נכון שבגן אין מעודדים ילדים להעביר אוכל בין הצלחות, אם אם מכריזים על יום מסויים כיום מיוחד, אין הוראה זו יוצרת קושי. ילדים מאוד יהנו מלהאכיל זה את זה, כמו שהם מאכילים בובה. חשוב לסכם כל פעילות כזו בשיחה על תחושות נעימות.
- ה. ילדים צעירים יכולים ללוות קבוצה של פעוטות צעירים מהם או תינוקות. הם יכולים לתרגל הקראה של סיפור, שעשוע וריקוד משותף ועוד הרבה פעילויות מסוג זה. חשוב לבנות פעילויות שבהן הילד יחוש שהוא נותן והפעוט או התינוק נתרם.
- ו. ילדים יכולים להכין דברים קטנים כנתינה למשפחה, לבני משפחה מבוגרים, לאח/ות קטנים, לקראת אירוע מסויים וכדומה. חשוב להציע לילדים הזדמנויות כאלה. אין הכרח שכל הקבוצה תעשה אותו הדבר, כי ההזדמנויות עבור כל ילד הן שונות. לילד שנולד אח, נציע להכין דבר מה לאח הקטן או לאמא לפי האירוע. לילד שספר על חתולים בקרבת ביתו נציע משהו אחר תואם. חשוב שהנתינה תהיה רלבנטית לחיי הילד.
- ז. הילדים יתנסו בהכנת עוגה משותפת ונתינתה לבית אבות קרוב לגן. רצוי לקחת את הילדים. אפשר לעשות זאת לאורך זמן, פעם בשבוע או שבועיים וכל פעם לקחת 3 ילדים איתכם.
- ח. הילדים יתנסו בהכנת חבילות לחיילים. הם יבחרו קופסאות, יקשטו אותם, יבחרו מה להכניס לקופסה מתוך מה שהביאו מן הבית כנתינה. לצד העבודה המעשית, נוכל לשוחח עם חייל מרוחק בטלפון ולשאול אותו מה ישמח לקבל בחבילה. נוכל להציג באמצעות תאטרון בובות או המחזה, חיילים משוחחים על החבילות שקבלו.
- ט. הצגה של מדרש תמונה, על מנת להרחיב את הבנתו של הילד לגבי הצרכים של אחרים. נציג תמונה של אדם קשיש שנמצא לבדו, של חייל בודד, של משפחה שחסר אוכל על שולחנה, על סבתא שרוצים לשמח אותה ועוד.. הצורך צריך להיות ברור בתמונה, אחרת יקשה על הילדים להבין אותה.
- י. כל המחזה מאוד עוזרת לילדים להבין את משמעות הנתינה לאחר. היא גם מדגימה את תהליך הויתור והעברת המתת לאחר. כמו כן כדאי להחצין רגשות שהיינו רוצים לטפח: הנאה מהנתינה, סיפוק, שמחה ועוד.

חג פורים, מזמן באמצעות מנהג משלוח מנות, את ערך הנתינה. הן במשמעות העזרה לאחר שאין לו והן ברצון פשוט ואנושי לשמח מישהו אחר. אל תוותרו על משלוח המנות, אפשר להכין בגן משלוח להורים או למקום אחר נזקק. אל תוותרו ובהכנה נכונה הילדים ילמדו לוותר על משלוח המנות שלהם לטובת האחר או הכלל.

עשו מעשים טובים והרבו בנתינה. בחיים כה אינטנסיביים ולחוצים, זו ברכה שצריך להרבות בה חג פורים שמח אביה.